

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

21. jaanuar 2016*

Apellatsioonkaebus — EÜ artikkel 81 — Keelatud kokkulepped — Tee-ehitusel kasutatava bituumeni Hispaania turg — Turu jagamine ja hindade kooskõlastamine — Üldkohtu menetluse ülemäära pikk kestus — ELTL artikkel 261 — Määrus (EÜ) nr 1/2003 — Artikkel 31 — Täielik pädevus — ELTL artikkel 264 — Komisjoni otsuse osaline või täielik tühistamine

Kohtuasjas C-603/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 22. novembril 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Galp Energía España SA, asukoht Alcobendas (Hispaania),

Petróleos de Portugal (Petrogal) SA, asukoht Lissabon (Portugal),

GALP Energía SGPS SA, asukoht Lissabon,

esindajad: *advocaat* M. Slotboom ja *advogado* G. Gentil Anastácio,

hagejad,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Urraca Caviedes ja F. Castillo de la Torre, keda abistasid advokaat J. Rivas Andrés ja *solicitor* G. Eclair-Heath,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: neljanda koja president T. von Danwitz viienda koja presidendi ülesannetes, Euroopa Kohtu president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud D. Šváby (ettekandja), A. Rosas ja C. Vajda,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. aprilli 2015. aasta kohtuistungil esitatud,

olles 16. juuli 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Oma apellatsioonkaebusega paluvad Galp Energía España SA (edaspidi „Galp Energía España”), Petróleos de Portugal (Petrogal) SA (edaspidi „Petróleos de Portugal”) ja GALP Energía SGPS SA (edaspidi „GALP Energía SGPS”) (edaspidi koos „apellandid”) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsuse Galp Energía España jt vs. komisjon (T-462/07, EU:T:2013:459, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus esiteks tühistas osaliselt komisjoni 3. oktoobri 2007. aasta otsuse K(2007) 4441 lõplik EÜ artikli 81 (nüüd ETL artikkel 101) kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38.710 – Bituumen (Hispaania)) (edaspidi „vaidlusalune otsus”) ja vähendas neile määratud trahvi ning teiseks jättis hagi ülejäänud osas rahuldamata.

Õiguslik raamistik

- 2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ETL artiklis 101] ja [ETL artiklis 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artiklis 31 on sätestatud:

„Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistused. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistuse tühistada, seda vähendada või suurendada.”

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 3 Vaidluse tausta on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–85 ja selle võib käesoleva menetluse jaoks kokku võtta järgmiselt.
- 4 Toode, mida rikkumine puudutab, on sitke bituumen ehk bituumen, mida ei ole mingil viisil töödeldud ja mida kasutatakse teede ehitamisel ja hooldamisel.
- 5 Hispaania bituumeniturul on ühelt poolt kolm tootjat ehk kontsernid Repsol, CEPSA-PROAS ja BP ning teiselt poolt importijad, kelle hulka kuuluvad Nynäsi kontsern ja apellantidest koosnev kontsern.
- 6 Aastatel 1990–2003 kuulus Galp Energía España, varem Petrogal Española SA, kapitalist 89,29% Petróleos de Portugalile ja 10,71% Tagus RE-le, mis on kindlustusselts, mida ennast kontrollib 98% ulatuses Petróleos de Portugal. Alates 2003. aastast on Galp Energía España Petróleos de Portugali 100-protsendilise osalusega tütarettevõtja. Viimane on omakorda alates 22. aprillist 1999 GALP Energía SGPS-i 100-protsendilise osalusega tütarettevõtja.
- 7 Galp Energía España tegevusala on bituumeni müük ja turustamine Hispaanias. Tema käive seoses bituumeni müügiga temaga mitteseotud isikutele Hispaanias ulatus 13 000 000 euronit aastal 2001, mis oli rikkumise viimane täisaasta, ning moodustas seega 4,54% kõnealuselt turust. GALP Energía SGPS-i konsolideeritud kogukäive moodustas 2006. aastal 12 576 000 000 eurot.
- 8 Pärast seda, kui BP kontsern esitas 20. juunil 2002 vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155), taotluse trahvide eest kaitse saamiseks, viidi 1. ja 2. oktoobril 2002 kontsernide Repsol, PROAS, BP ja Nynäs ning apellantidest koosneva kontserni juures läbi uurimised.

- 9 Komisjon saatis 6. veebruaril 2004 asjaomastele ettevõtjatele nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3), artikli 11 lõike 3 alusel esimese hulga teabenõudeid.
- 10 Repsol ja PROAS esitasid vastavalt 31. märtsi ja 5. aprilli 2004. aasta faksiga komisjonile vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul, taotluse, millele oli lisatud ettevõtja avaldus.
- 11 Pärast seda, kui komisjon oli asjaomastele ettevõtjatele saatnud veel neli teabenõuet, alustas komisjon ametlikult menetlust ja saatis ajavahemikus 24.–28. augustini 2006 vastuväiteteatise kontsernidele BP, Repsol, CEPSA-PROAS ja Nynäs ning apellantidest koosnevale kontsernile.
- 12 Komisjon võttis 3. oktoobril 2007 vastu vaidlusaluse otsuse, milles ta tuvastas, et selle adressaadiks olevad 13 äriühingut olid osalenud Hispaania territooriumil (välja arvatud Kanaari saared) sitke bituumeni valdkonda puudutavate kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste kogumis, mis seisnes turu jagamises ja hindade kooskõlastamises.
- 13 Tuvastatud erinevad rikkuvad tegevused või teod, millest rikkumine koosnes, on järgmised:
- müügikvootide kehtestamine;
 - tootemahtude ja klientide jagamine kõigi kartelliosaliste vahel nende kvootide alusel;
 - turu ja klientide jagamise elluviimise kontroll müügimahtude kohta teabe vahetamise abil (edaspidi „järelvalvesüsteem”);
 - hüvitamise mehhanismi loomine eesmärgiga korrigeerida kõrvalekaldeid turu ja klientide jagamise kohta kokkulepitust (edaspidi „hüvitamise mehhanism”);
 - kokkulepe bituumeni hinna muutmise kohta ja uute hindade rakendamise kuupäev;
 - regulaarsetel koosolekutel osalemine ja muu suhtlemine selleks, et eespool kirjeldatud konkurentsipiirangutes kokku leppida ja neid ellu viia või neid vastavalt vajadusele muuta.
- 14 Komisjon pidas tõendatuks, et Galp Energía España töötajad osalesid kartellis tema nimel. Arvestades kohtupraktikat eelduse kohta, et emaettevõtja avaldab tegelikku otsustavat mõju oma 100-protsendilise osalusega tüdarettevõtjale, ning arvestades Galp Energía España, Petróleos de Portugal ja GALP Energía SGPS-i osalussuhteid, leidis komisjon, et Galp Energía España, Petróleos de Portugal ja alates 22. aprillist 1999 ka GALP Energía SGPS moodustasid EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamise seisukohast üheainsa ettevõtja.
- 15 Komisjon leidis, et mõlemad tuvastatud konkurentsipiirangud, nimelt turu jagamise ja hindade kooskõlastamise horisontaalkokkulepped kuulusid juba oma laadi poolest EÜ artikli 81 kõige raskemat liiki rikkumiste hulka, millega saab kohtupraktika kohaselt põhjendada rikkumise „väga raskeks” kvalifitseerimist vaid selle laadi arvestades, ilma et oleks vaja, et vastav tegevus hõlmaks konkreetset geograafilist piirkonda või et sellel oleks konkreetne mõju.
- 16 Komisjon pidas võimatuks mõõta kartelli tegelikku mõju turule, eelkõige kuna teave selle kohta, kuidas bituumeni netohinnad oleksid kokkulepete puudumise korral Hispaanias tõenäoliselt muutunud, oli ebapiisav. Komisjon ei leidnud, et ta on kohustatud täpselt tõendama, milline oli kartelli tegelik mõju kõnealusele turule, ega selle mõju suurust hindama, vaid asus seisukohale, et ta võib piirduda niisuguse mõju tõenäosuse hindamisega. Igal juhul leidis komisjon, et kartellikokkuleppeid rakendati ja et on tõenäoline, et neil olid tegelikud konkurentsivastased tagajärjed.

- 17 Rikkumise laadi silmas pidades leidis komisjon, et kontsernid Repsol, PROAS, BP ja Nynäs ning apellantidest koosnev kontsern panid toime EÜ artikli 81 väga raske rikkumise, ning täpsustas, et see järeldus ei sõltu küsimusest, kas kartell avaldas asjaomasele turule mõõdetavat mõju. Komisjon lisas, et ta võtab arvesse asjaolu, et salajane koostöö puudutas ainult Hispaania turgu.
- 18 Komisjon võttis trahvide „lähtesumma” määramisel arvesse rikkumise raskust, asjaomase turu väärtust, mis hinnanguliselt oli 286 400 000 eurot 2001. aastal, mis oli rikkumise viimane täisaasta, ja asjaolu, et rikkumine piirdus ainult ühes liikmesriigis toimunud bituumeni müügiga. Arvestades eespool kirjeldatud asjaolusid, määras komisjon trahvide lähtesummaks 40 000 000 eurot.
- 19 Komisjon liigitas vaidlusaluse otsuse adressaatideks olevad ettevõtjad seejärel erinevatesse kategooriatesse, mille ta määras kindlaks vastavalt nende suhtelisele olulisusele asjaomasel turul ja mille alusel ta kohtles neid erinevalt, et võtta arvesse nende tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada konkurentsile olulist kahju. Selleks lähtus komisjon neil 2001. aastal olnud turuosadest tee-ehitusel kasutatava sitke bituumeni Hispaania turul, väljendatuna müügiväärtusena.
- 20 Repsol ja PROAS, kelle kõnealused turuosad olid 2001. aasta majandusaastal vastavalt 34,04 ja 31,67%, liigitati esimesse kategooriasse, BP, kelle turuosa oli 15,19%, teise kategooriasse ning Nynäs ja apellandid, kelle turuosad olid 4,54–5,24%, kolmandasse kategooriasse. Sellel alusel kohandati määratavate trahvide lähtesummasid järgmiselt:
- esimene kategooria, Repsolile ja PROAS-ile: 40 000 000 eurot;
 - teine kategooria, BP-le: 18 000 000 eurot;
 - kolmas kategooria, Nynäsile ja apellantidele: 5 500 000 eurot.
- 21 Selleks et määrata trahvide suurus kindlaks tasemel, mis tagab piisavalt hoiatava mõju, pidas komisjon sobivaks kohaldada BP-le ja Repsolile määratava trahvisumma suhtes vastavalt kordajat 1,8 ja 1,2 olenevalt nende kogukäibest 2006. aastal, mis oli viimane vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisele eelnenud majandusaasta, kuid jätta kordaja kohaldamata PROAS-ile, Nynäsile ja apellantidele määratava trahvisumma suhtes.
- 22 Pärast lähtuvalt rikkumise kestusest trahvide lähtesumma suurendamist, mille tulemusel oli Galp Energía España ja Petróleos de Portugal trahvi põhisumma 9 625 000 eurot ja GALP Energía SGPS trahvi põhisumma 7 150 000 eurot, järeldas komisjon samuti, et Repsolile ja PROAS-ile määratavat trahvisummat tuleb suurendada 30% raskendavate asjaolude tõttu, kuna need kaks ettevõtjat olid kartelli eestvedajad.
- 23 Komisjon võrdles apellantide rolli Repsoli, PROAS-i ja BP omaga ning analüüsis, kas trahvisummade vähendamine on põhjendatud. Ta pidas sobivaks eristada apellantide teistsugust rolli, võttes arvesse nende piiratumat osalemist rikkumises, ja otsustas vähendada nende trahvisummat 10% võrra.
- 24 Galp Energía Españale ja Petróleos de Portugalile määrati vaidlusaluse otsuse resolutsiooni artiklis 2 seega solidaarselt trahv suuruses 8 662 500 eurot, millest 6 435 000 euro tasumise eest vastutas solidaarselt Galp Energía SGPS.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 25 Üldkohtu kantseleisse 19. detsembril 2007 saabunud hagiavalduses palusid apellandid vaidlusaluse otsuse täielikult või osaliselt tühistada ja teise võimalusena vähendada neile määratud trahvi suurust.
- 26 Apellandid põhjendasid oma hagi üheksa väitega.

- 27 Üldkohus nõustus apellantide kolmanda väitega ja tühistas otsuse artikli 1 osas, milles tuvastati Galp Energía España, Petróleos de Portugal ja GALP Energía SGPS-i osalemine Hispaania bituumenturгу puudutavate kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste kogumis, niivõrd kuivõrd see kogum hõlmab esiteks turu ja klientide jagamise kokkulepete rakendamise üle järelevalve teostamise süsteemi ja teiseks hüvitamise mehhanismi, mille eesmärk on korrigeerida kõrvalekaldeid turu ja klientide jagamise kohta kokkulepitust.
- 28 Nagu nähtub eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 215, 292, 293 ja 301, tugines Üldkohus sellega seoses üksnes asjaolude asetleidmise ajast pärinenud tõenditele ja leidis nende põhjal, et apellantide vastutus järelevalvesüsteemi ja hüvitamise mehhanismi eest ei olnud tõendatud. Niisiis keeldus ta arvesse võtmast Petrogal Española SA, nüüd Galp Energía España, bituumeni müügidirektori V. C. 6. detsembri 2007. aasta avaldust, mille kohtumenetluse toimikusse esitasid apellandid ja millest komisjon vaidlusaluses otsuses seega ei lähtunud kui süüstavast tõendist.
- 29 Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 611, 625 ja 626 V. C. 6. detsembri 2007. aasta avaldust arvestades siiski, et apellandid olid teadlikud, et kartelli teised liikmed osalesid hüvitamise mehhanismis, ja et nad võisid samuti ette näha, et kartelli teised liikmed osalesid järelevalvesüsteemis ning et seetõttu võib neid rikkumise nende kahe koostisosa eest vastutavaks pidada.
- 30 Lähtuvalt nendest asjaoludest asus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 630 seisukohale, et ei ole alust trahvi lähtesummat muuta, kuid ta pidas kohtuotsuse punktis 632 vajalikuks kergendavate asjaolude alusel vähendada trahvi rohkem, kui seda tegi komisjon.
- 31 Kohtuotsuse punktides 635 ja 636 nõustus ta seega osaliselt üheksanda väitega ja vähendas trahvisummat täiendavalt 4% võrra, mis lisandus juba vaidlusaluses otsuses 10% võrra vähendamisele.
- 32 Üldkohus lükkas tagasi poolte ülejäänud tühistamisväited, sealhulgas viienda ja kuuenda väite, mille kohaselt oli õigusvastane järeldus nende osalemise kohta hindade kooskõlastamises ja kooskõlastamise kestuse kohta.
- 33 Seetõttu kinnitati Galp Energía Españale ja Petróleos de Portugalile vaidlusaluse otsuse resolutsiooni artiklis 2 määratud trahvi suuruseks 8 277 500 eurot, samas kui GALP Energía SGPS-ile samas artiklis määratud trahvi suuruseks kinnitati 6 149 000 eurot.

Poolte nõuded

- 34 Apellatsioonkaebuses paluvad apellandid Euroopa Kohtul:
- esimese võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusaluse otsuse artiklid 1–3 apellante puudutavas osas ja/või vähendada neile määratud trahvi suurust;
 - teise võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja saata asi tagasi Üldkohtusse ning
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 35 Komisjon palub Euroopa Kohtul:
- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
 - mõista kõik kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebus

36 Oma apellatsioonkaebust põhjendavad apellandid kolme väitega.

Esimene väide, et on toime pandud õigusnormide rikkumised, mis mõjutavad hindade kooskõlastamise tegevuses ajavahemikus 1995–2002 apellantide osalemise tuvastamist

Poolte argumendid

- 37 Oma esimeses väites, mis jaguneb kolmeks osaks, märgivad apellandid, et Üldkohus kohaldas EÜ artikli 81 lõiget 1 vääralt, moonutas tõendeid ning eiras tõendite hindamist reguleerivaid menetlusnorme ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikliga 48 tagatud süütuse presumptsiooni üldpõhimõtet, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 407 ja 456 leidis, et ei saa asuda seisukohale, et komisjon leidis õigusvastaselt, et apellandid osalesid hindade kooskõlastamises „kuni aastani 2002”. Lisaks ei põhjendanud Üldkohus seda järeldust õiguslikult piisavalt.
- 38 Oma väite esimeses osas heidavad apellandid Üldkohtule ette, et järelduse tegemisel, et komisjon oli tõendanud apellantide osalemist hindade kooskõlastamise tegevuses aastatel 1995–2002, ei võtnud ta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 370–408 arvesse kahte õigustavat tõendit ehk seda, et ei BP leebema kohtlemise taotluses ega asjaolude asetleidmise ajast pärinevates BP esitatud dokumentides ei olnud mainitud, et apellandid osalesid hindade kooskõlastamise tegevuses.
- 39 Väite teises osas heidavad apellandid Üldkohtule ette, et ta ei toonud esile, et vaidlusalune otsus ei sisalda ühtegi tõendit hindade kooskõlastamise tegevuses väidetava apellantide osalemise alguskuupäeva kohta.
- 40 Nad väidavad sellega seoses, et leebemat kohtlemist puudutavates Repsoli ja PROAS-i avaldustes ei ole nimetatud ühtegi konkreetset asjaolu, sealhulgas kuupäevi, koosolekuid, telefonikõnesid ega hinnatõuse, ja et need avaldused ei ole piisavalt täpsed ega omavahel kokkusobivad, et tõendada apellantide osalemist hindade kooskõlastamise tegevuses aastatel 1995–2002. Nad märgivad selle kohta samuti, et turu jagamise alguskuupäeva ei saa pidada kuupäevaks, mil Petróleos de Portugal hakkas osalema hinnakokkulepetes, kuivõrd need kaks kokkulepet kujutavad endast vaidlusaluse otsuse kohaselt kartelli erinevaid osi.
- 41 Oma väite kolmandas osas kritiseerivad apellandid Üldkohut seetõttu, et ta otsustas, et 18. ja 19. oktoobril 2000 toimunud Galp Energía España ettevõttesisene e-kirjade vahetamine, mida hinnati vaidlustatud kohtuotsuse punktides 387–404, kujutab endast asjaolude asetleidmise ajast pärinevat tõendit, mis annab tunnistust apellantide osalemisest hindade kooskõlastamises.
- 42 Komisjon leiab, et see väide on tervikuna vastuvõetamatu ja igal juhul alusetu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 43 Sissejuhatuseks olgu meenutatud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleneb ELTL artiklist 256, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d, et apellatsioonkaebuses tuleb selgelt märkida vaidlustatud kohtuotsuse kritiseeritavad osad ning õiguslikud argumendid, mis konkreetselt seda nõuet põhjendavad, kuna vastasel juhul on apellatsioonkaebus või asjassepuutuv väide vastuvõetamatu (vt eelkõige kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 29 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 44 Nendele nõuetele ei vasta niisugune väide – ja see tuleb tunnistada vastuvõetamatuks –, mille argumendid ei ole piisavalt selged ja tõendatud, et võimaldada Euroopa Kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli (vt selle kohta kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 30 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Argumendid EÜ artikli 81 lõike 1 eiramise, vaidlusaluse otsuse põhjenduste puudumise, tõendite hindamist reguleerivate menetlusnormide ja süütuse presumptsiooni üldpõhimõtte rikkumise kohta ning väited tõendite moonutamise kohta ei too aga nõutava täpsusega esile õigusnormi rikkumist, mille Üldkohus toime pani, vaid koosnevad üldistest tõendamata väidetest ning need tuleb seega vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 46 Mis puudutab käesoleva väite esimest ja kolmandat osa, milles apellandid heidavad Üldkohtule ette esiteks, et järelduse tegemisel, et komisjon oli tõendanud apellantide osalemist hindade kooskõlastamise tegevuses aastatel 1995–2002, ei võtnud ta arvesse kahte tõendit, ja teiseks, et ta asus seisukohale, et 18. ja 19. oktoobril 2000 toimunud apellantide ettevõttesisene e-kirjade vahetamine kujutab endast asjaolude asetleidmise ajast pärinevat tõendit, mis annab tunnistust apellantide osalemisest hindade kooskõlastamises, siis piisab meenutamisest, et ELTL artikli 256 lõike 1 teise lõigu ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohtusse edasi kaevata üksnes õigusküsimustes. Sellest tulenevalt on Üldkohtul ainupädevus tuvastada ja hinnata olulisi fakte ning hinnata talle esitatud tõendeid. Välja arvatud juhul, kui tõendeid on moonutatud, ei ole kõnealustele faktidele ja tõenditele antud hinnang – millele apellandid käesolevas asjas pelgalt ebatäpsel ja tõendamata viisil viitavad – seega õigusküsimus, mis iseenesest kuuluks Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras kontrollimisele (vt selle kohta eelkõige kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 84).
- 47 Järelikult tuleb need argumendid vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 48 Mis puudutab käesoleva väite teist osa, milles apellandid heidavad Üldkohtule ette, et ta ei toonud esile, et vaidlusalune otsus ei sisalda ühtegi tõendit hindade kooskõlastamise tegevuses väidetava apellantide osalemise alguse kohta, siis piisab märkimisest, et vastupidi nende väidetele ei esitanud apellandid neid argumente Üldkohtus. Seega on need uued ja järelikult vastuvõetamatud.
- 49 Eespool toodud arvestades tuleb esimene väide tervikuna vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et Üldkohus ületas kohtuotsuse tegemisel mõistlikku aega

Poolte argumendid

- 50 Apellandid väidavad, et Üldkohus rikkus harta artiklit 47 ning Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK”) artikli 6 lõiget 1, kui ta ei teinud otsust mõistliku aja jooksul, mistõttu on põhjendatud vaidlustatud kohtuotsuse ja vaidlusaluse otsuse tühistamine või teise võimalusena neile määratud trahvi oluline vähendamine.
- 51 Nad märgivad, et nad esitasid tühistamishagi 19. detsembril 2007, kirjalik menetlus lõpetati 21. oktoobril 2008, suuline menetlus avati 12. novembril 2012, kohtuistung toimus 24. jaanuaril 2013 ja kohtuotsus kuulutati 16. septembril 2013.
- 52 Kuna menetlus kestis kokku ligikaudu viis aastat ja üheksa kuud (69 kuud), kusjuures kirjaliku menetluse lõpetamisest suulise menetluse avamiseni kulus neli aastat ja üks kuu (49 kuud), leiavad apellandid lähtuvalt Euroopa Kohtu poolt otsuses Baustahlgewebe vs. komisjon (C-185/95 P, EU:C:1998:608) määratletud kriteeriumist, et Üldkohus ei ole täitnud oma kohustust teha otsus mõistliku aja jooksul.

- 53 Apellandid rõhutavad sellega seoses esiteks, et kohtuasi oli oluliselt vähem keeruline kui enamik muid kartelle puudutavaid asju, mida Üldkohus on pidanud lahendama, ja et hagide arv oli väike, kuna ainult neli kartelliosalist esitasid hagi, ning teiseks, et Üldkohtu menetluse ülemäära pikka kestust ei saa kuidagi apellantidele süüks panna.
- 54 Komisjon omalt poolt väidab, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub, et juhul, kui mõistliku aja järgimata jätmine ei ole mõjutanud vaidluse tulemust, ei heasta vaidlustatud kohtuotsuse tühistamine mõistliku aja jooksul kohtuotsuse tegemata jätmist.

Euroopa Kohtu hinnang

- 55 Olgu meenutatud, et kui liidu kohus rikub harta artikli 47 teisest lõigust tulenevat kohustust lahendada talle esitatud asjad mõistliku aja jooksul, siis on sanktsioon sellise rikkumise eest Üldkohtule esitatav kahju hüvitamise nõue, mis kujutab endast tõhusat õiguskaitsevahendit. Seega ei saa nõuet hüvitada kahju, mis on tekkinud seetõttu, et Üldkohus ei ole teinud lahendit mõistliku aja jooksul, esitada apellatsioonkaebuse raames otse Euroopa Kohtule, vaid see tuleb esitada Üldkohtule endale (kohtuotsused Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 66, ICF vs. komisjon, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, punkt 57, ning Guardian Industries ja Guardian Europe vs. komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punktid 17 ja 18).
- 56 Üldkohus, kellel on selleks pädevus ELTL artikli 256 lõike 1 alusel ja kellele on esitatud kahju hüvitamise nõue, on kohustatud sellise nõude üle otsustama erinevas koosseisus kui see, mis lahedas selle menetluse aluseks olnud vaidlust, mille kestust kritiseeritakse (vt selle kohta kohtuotsused Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 67; ICF vs. komisjon, EU:C:2014:2274, punkt 58, ning Guardian Industries ja Guardian Europe vs. komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 19).
- 57 Samas, kui on ilmne, ilma et pooled peaksid selle kohta täiendavaid tõendeid esitama, et Üldkohus rikkus piisavalt selgelt oma kohustust lahendada kohtuasi mõistliku aja jooksul, võib Euroopa Kohus selle asjaolu tuvastada (vt selle kohta kohtuotsused Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 90; ICF vs. komisjon, EU:C:2014:2274, punkt 59, ning Guardian Industries ja Guardian Europe vs. komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 20).
- 58 Käesoleval juhul on see nii. Üldkohtu menetluse kestus ehk ligikaudu viis aastat ja üheksa kuud, mis täpsemalt sisaldab nelja aasta ja ühe kuu pikkust ajavahemikku, mis ilma ühegi menetlustoiminguta kulus kirjaliku menetluse lõpust kohtuistungini, ei saa olla seletatav ei kohtuasja laadi ega keerukuse ega ka selle kontekstiga. Nimelt, esiteks ei olnud Üldkohtule lahendamiseks esitatud vaidlus eriti keeruline. Teiseks ei nähtu ei vaidlustatud kohtuotsusest ega poolte esitatud asjaoludest, et tegevusetuse periood oleks objektiivselt põhjendatud või et apellandid oleksid selle piknemisele kaasa aidanud.
- 59 Käesoleva kohtuotsuse punktis 55 esitatud kaalutlustest ilmneb siiski, et käesoleva apellatsioonkaebuse kolmas väide tuleb tagasi lükata.

Teine väide, et Üldkohus ületas oma täielikku pädevust

Poolte argumendid

- 60 Apellantide teine väide koosneb kolmest osast.

- 61 Selle väite esimeses osas väidavad nad, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 625, 626 ja 630 õigusnormi, kui ta ületas oma pädevust, kuivõrd ta seoses omal algatusel esitatud väitega otsustas oma täieliku pädevuse alusel, et apellandid vastutavad EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise kahe koostisosa eest, nimelt selle eest, et neile oli hüvitamise mehhanism teada, ning selle eest, et järelevalvesüsteem oli ootuspärane.
- 62 Üldkohus tegi samuti *ultra petita* otsuse, kuna komisjon ei tuginenud vaidlusaluses otsuses nendele põhjendustele, neid põhjendusi ei esitatud apellantide tühistamisväidetes ning need ei olnud ühegi kohtuvaidluse ese, välja arvatud V. C. avalduse vastuvõetavust puudutavas vaidluses.
- 63 Komisjon kinnitab omalt poolt, et Üldkohtul oli apellantidele määratud trahvi suuruse üle otsustamise käigus õigus arvesse võtta seda, et apellandid olid teadlikud järelevalve ja hüvitamise mehhanismidest, sest tegemist on faktilise asjaoluga. Ta leiab, et sama võis Üldkohus teha V. C. avalduse suhtes, eelkõige kuna kohtuotsuse KNP BT vs. komisjon (C-248/98 P, EU:C:2000:625) punktis 40 on Euroopa Kohus tunnustanud Üldkohtu võimalust juhul, kui ta hindab trahvide sobivust, võtta täiendavat teavet, mida talle kontrollida antud otsus ei sisaldanud, arvesse kui põhjendamiskohustuse kohaselt nõutavaid asjaolusid. Lõpuks on komisjon arvamusel, et väide ei ole tulemuslik, kuna Üldkohus juba vähendas trahvi suurust.
- 64 Teise väite teises osas kinnitavad apellandid, et kuna Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 624 ja 625, et oma täielikku pädevust teostades peab ta arvesse võtma V. C. avaldust, et tuvastada apellantide vastutus selle eest, et neile oli hüvitamise mehhanism teada, ning selle eest, et järelevalvesüsteem oli ootuspärane, eiras õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, mis hõlmab poolte võrdsuse põhimõtet, ja kaitseõigusi, täpsemalt võistlevuse põhimõtet.
- 65 Üldkohus eiras neid põhimõtteid, kui ta vastavalt EIÕK artiklis 6 ning harta artiklites 47 ja 48 seatud nõuetele ei teatanud enne otsuse tegemist apellantidele täpselt selle uue põhjenduse laadi ja eset.
- 66 Komisjon vaidleb nendele argumentidele vastu, rõhutades asjaolu, et V. C. esitatud tõendeid selle kohta, et apellandid olid järelevalve ja hüvitamise mehhanismist teadlikud, mainisid esimest korda apellandid ise. Seega on absurdne, kui apellandid väidavad, et nad ei saanud nende tõenditega tutvuda.
- 67 Teise väite kolmandas osas kinnitavad apellandid, et pidades apellante vastutavaks rikkumise kahe koostisosa eest, moonutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 626 tõendeid ja rikkus süütuse presumptsiooni põhimõtet. Järeldus põhines V. C. avalduse mittetäielikul tsiteerimisel, millest ilmnes selgelt, et V. C. ei olnud teadlik vaidlusaluse otsuse esemeks olnud hüvitamise mehhanismi laadist.
- 68 Komisjon on vastupidi seisukohal, et Üldkohus ei moonutanud V. C. avalduses sisalduvaid tõendeid.

Euroopa Kohtu hinnang

- 69 Oma teise väite esimeses osas koostoimes selle väite teise osaga heidavad apellandid Üldkohtule ette, et ta ületas ELTL artiklis 261 ja määruse nr 1/2003 artiklis 31 määratletud täieliku pädevuse piire.
- 70 Selleks et hinnata selle väite esimese osa põhjendatust, tuleb sissejuhatuseks märkida, et olles tuvastanud esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 265, 266, 270 ja 292, et komisjon ei tõendanud apellantide osalemist kõnealustes hüvitamise ja järelevalve mehhanismides, ja teiseks kohtuotsuse punktis 282, et komisjon ei rajanud vaidlusalust otsust muule põhjendusele kui apellantide osalemine nendes kahes koostisosas, kui ta leidis, et nad on sellega seoses vastutavad, märkis Üldkohus oma otsuse punktides 624–626 ja 630 järgmist:

„624[...] peab Üldkohus käesolevas asjas oma täieliku pädevuse alusel V. C. 6. detsembri 2007. aasta avaldust arvesse võtma.

625 [...] seda avaldust arvestades tuleb asuda seisukohale, et apellandid olid teadlikud sellest, et kartelli teised liikmed osalesid hüvitamise mehhanismis, ja et nad võisid samuti ette näha, et kartelli teised liikmed osalesid järelevalvesüsteemis.

626 Seetõttu võib neid rikkumise nende kahe koostisosa eest vastutavaks pidada (Euroopa Kohtu otsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, C-49/92 P, EU:C:1999:356, punkt 83).

[...]

630 Arvestades, et apellante võib pidada vastutavaks järelevalvesüsteemi ja hüvitamise mehhanismi ning kõikide muude rikkuvate tegevuste eest, ei ole alust trahvi lähtesummat muuta [...].”

71 Samuti olgu meenutatud, et ETL artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlusi käsitlevate komisjoni otsuste kohtuliku kontrolli süsteem seisneb institutsioonide õigusaktide ETL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrollis, mida ETL artikli 261 alusel on hagejate taotlusel võimalik täiendada täieliku pädevusega, mida Üldkohus teostab kõnealuses valdkonnas komisjoni poolt määratud karistuste suhtes (kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 42).

72 Sellega seoses, nagu Euroopa Kohus on korduvalt täpsustanud, hõlmab ETL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrolli ulatus ETL artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlusi käsitlevate komisjoni otsuste kõiki elemente, mille põhjaliku kontrollimise Üldkohus tagab nii õiguslikust kui ka faktilisest aspektist lähtuvalt apellantide esitatud väidetest (vt selle kohta kohtuotsused KME Germany jt *vs.* komisjon, C-272/09 P, EU:C:2011:810, punktid 102 ja 109; Chalkor *vs.* komisjon, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punktid 62 ja 82, ning Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punktid 56 ja 59) ja võttes arvesse kõiki viimaste esitatud tõendeid, olgu need tehtud otsusest varasemad või hilisemad, olgu need esitatud eelnevalt haldusmenetluses või esimest korda Üldkohtu menetluses, niivõrd kuivõrd need tõendid on komisjoni otsuse seaduslikkuse kontrollimisel asjakohased (vt selle kohta kohtuotsus Knauf Gips *vs.* komisjon, C-407/08 P, EU:C:2010:389, punktid 87–92).

73 Tuleb siiski märkida, et liidu kohtud ei või ETL artiklis 263 sätestatud seaduslikkuse kontrolli teostades asendada asjaomase õigusakti vastuvõtja põhjendusi enda omadega (vt selle kohta kohtuotsus Frucona Košice *vs.* komisjon, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punkt 89 ning seal viidatud kohtupraktika).

74 Lisaks on ETL artiklis 261 ette nähtud, et „[a]luslepingute sätete alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ühiselt vastuvõetud määrused ning nõukogu määrused võivad Euroopa Liidu Kohtule anda täieliku pädevuse selliste määrustega ette nähtud karistuste määramisel”. Kasutades nimetatud sättega antud võimalust, nägi liidu seadusandja määruse nr 1/2003 artiklis 31 ette, et „Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed[, ning et] Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistusmaksu tühistada, seda vähendada või suurendada”.

75 Kui liidu kohus teostab ETL artiklis 261 ja määruse nr 1/2003 artiklis 31 ette nähtud täielikku pädevust, siis on tal lisaks pelgale karistuse seaduslikkuse kontrollile õigus enda hinnanguga asendada hinnang, mille kõnealuse karistuse suuruse kindlaksmääramisel on andnud komisjon, kes on vastu võtnud akti, milles see summa algselt kindlaks määrati (vt selle kohta kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punkt 61).

76 Seevastu on täieliku pädevuse ulatus erinevalt ETL artiklis 263 ette nähtud seaduslikkuse kontrollist rangelt piiratud trahvisumma kindlaksmääramisega (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused Groupe Danone *vs.* komisjon, C-3/06 P, EU:C:2007:88, punkt 62; Alliance One International *vs.* komisjon,

C-679/11 P, EU:C:2013:606, punkt 105; komisjon jt vs. Siemens Österreich jt, C-231/11 P – C-233/11 P, EU:C:2014:256, punkt 126, ning Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 45).

- 77 Sellest ilmneb, et määruse nr 1/2003 artiklil 31 põhinev Üldkohtu täielik pädevus puudutab vaid komisjoni määratud trahvile Üldkohtu antavat hinnangut ning välistatud on igasugune muudatuste tegemine seoses selle rikkumise koosseisu tunnustega, mille komisjon õiguspäraselt tuvastas otsuses, mille peale on Üldkohtule hagi esitatud.
- 78 Kuigi käesolevas asjas – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 70 – tuvastas Üldkohus, et komisjon ei tõendanud, et apellandid osalesid nii hüvitamise mehhanismis kui ka järelevalvesüsteemis, ning et vaidlusalune otsus ei põhinenud ühelgi muul põhjendusel peale apellantide osalemise nendes kahes rikkumise koostisosas, tões Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 625, 626 ja 630 oma täieliku pädevuse alusel, et apellandid olid teadlikud, et kartelli teised liikmed osalesid hüvitamise mehhanismis, ning et nad võisid samuti ette näha, et viimased osalesid järelevalvesüsteemis. Sellest tulenevalt leidis Üldkohus, et esiteks võib neid ELTL artikli 101 alusel selle eest vastutavaks pidada ning teiseks tuleb seda trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse võtta.
- 79 Niimoodi toimides rikkus Üldkohus õigusnormi.
- 80 Kuna teise väite esimene osa on põhjendatud, tuleb väitega seega nõustuda.
- 81 Järelikult tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada niivõrd, kui võrd selle resolutsiooni punktis 3 kinnitati apellantidele määratud trahvide uus summa, võttes arvesse Üldkohtu poolt oma täieliku pädevuse alusel kohtuotsuse punktides 625, 626 ja 630 ekslikult tehtud järeldust, et apellandid olid teadlikud, et kartelli teised liikmed osalesid hüvitamise mehhanismis, ja et nad võisid samuti ette näha, et viimased osalesid järelevalvesüsteemis, ning et seetõttu võib neid selle eest vastutavaks pidada.
- 82 Eespool toodut arvestades ei ole vaja teise väite teise osa ülejäänud osa ega kolmanda osa suhtes otsust teha.

Hagi Üldkohtus

- 83 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teisele lausele võib Euroopa Kohus vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab.
- 84 Käesolevas kohtuasjas on see nii, sest Euroopa Kohtu käsutuses on kõik asjaolud, mis on hagi kohta otsuse tegemiseks vajalikud.
- 85 Siinkohal tuleb märkida, et arvestades vaidlusaluse otsuse resolutsiooni punkti 1, mis on vaidlustatud kohtuotsusega osaliselt tühistatud, ning lähtudes sellest, et apellatsioonkaebuse esimene väide lükati käesoleva kohtuotsuse punktis 48 tagasi, on lõplikult tuvastatud, et apellandid tuleb lugeda vastutavaks selle eest, et Galp Energía España ja Petróleos de Portugal osales ajavahemikus 31. jaanuarist 1995 kuni 1. oktoobrini 2002 ning GALP Energía SGPS osales ajavahemikus 22. aprillist 1999 kuni 1. oktoobrini 2002 sitke bituumeni valdkonda puudutavas mitmes kokkuleppes ja kooskõlastatud tegevuses, mis hõlmas kogu Hispaania territooriumi (välja arvatud Kanaari saared) ja seisnes turu jagamise ja hindade kooskõlastamise kokkulepetes.
- 86 Üldkohtu järeldus, et puuduvad tõendid apellantide osalemise kohta hüvitamise mehhanismis ja järelevalvesüsteemis, ei too vastavalt ELTL artikli 264 esimesele lõigule endaga kaasa vaidlusaluse otsuse tervikuna tühistamist, kuna need elemendid kujutavad endast asjaomase rikkumise täiendavaid koostisosi. Asjaolu, et komisjon ei ole tõendanud, et apellandid rikkumises sel viisil osalesid, ei muuda

vaidlusaluse otsuse sisu, kuna komisjoni tuvastatud üks ja vältav rikkumine koosneb – nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 12 ja 13 – peamiselt kahest rikkumise põhikogumist, milleks on turu jagamine ja hindade kooskõlastamine (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punktid 36–38).

- 87 Eespool toodud arvesse võttes tuleb täieliku pädevuse alusel, mis on Euroopa Kohtule antud ELTL artikliga 261 ja määruse nr 1/2003 artikliga 31, teha otsus apellantidele määratava trahvi summa suhtes (kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 73 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 88 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et kui Euroopa Kohus teeb oma põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause alusel vaidluses lõpliku otsuse, on tal oma täieliku pädevuse alusel õigus asendada komisjoni hinnang enda omaga ning selle tagajärjel tühistada määratud trahv või karistusmaks või vähendada või suurendada selle summat (vt eelkõige kohtuotsus KME Germany jt *vs.* komisjon, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punkt 130 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 89 Määratava trahvi summa kindlakstegemiseks tuleb kohtul endal hinnata käesoleva juhtumi asjaolusid ja kõnealuse rikkumise liiki (kohtuotsus Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin *vs.* komisjon, 322/81, EU:C:1983:313, punkt 111).
- 90 Seejuures tuleb vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 3 iga karistatava ettevõtja puhul arvesse võtta kõnealuse rikkumise raskust ning kestust, järgides muu hulgas põhjendamise, proportsionaalsuse, karistuste individualiseerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtet (vt selle kohta kohtuotsused komisjon jt *vs.* Siemens Österreich jt, C-231/11 P – C-233/11 P, EU:C:2014:256, punktid 53 ja 56; Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 75, ning komisjon *vs.* Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 77), ilma et Euroopa Kohus oleks kohustatud järgima suunavaid norme, mis komisjon on oma suunistes ette näinud (vt analoogia alusel kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-310/99, EU:C:2002:143, punkt 52), isegi kui liidu kohus võib oma täieliku pädevuse teostamisel suunistest juhinduda (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 91 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et apellandid osalesid Hispaania territooriumil ühes ja vältavas rikkumises, mis peamiselt seisnes turu jagamise ja hindade kooskõlastamise kokkulepetes ning mis oli oma laadilt väga raske rikkumine (vt selle kohta kohtuotsus Versalis *vs.* komisjon, C-511/11 P, EU:C:2013:386, punkt 83) pika kestuse jooksul, mis oli 7 aastat ja 8 kuud Galp Energía España ja Petróleos de Portugal puhul ning 3 aastat ja 5 kuud GALP Energía SGPS-i puhul.
- 92 Samuti tuleb arvesse võtta asjaolu, et mis puudutab apellantide isiklikku olukorda, siis neil olid – nagu ilmneb vaidlustatud otsuse punktist 514 – 4,54% suurused turuosad, mis sarnaselt Üldkohtuga vaidlustatud kohtuotsuse punktis 631 võimaldasid järeldada, et oma suuruse tõttu ei suutnud nad rikkumist kujutava tegevusega põhjustada konkurentsile iseäranis suurt kahju. Lisaks märkis komisjon õigesti vaidlusaluse otsuse punktides 566 ja 567, et apellandid osalesid rikkumises lühemat aega kui teised ettevõtjad.
- 93 Apellantidele määratava trahvi summa kindlaksmääramisel võtab Euroopa Kohus üle komisjoni ja Üldkohtu antud hinnangud trahvi põhisumma kohta ja viimase 10% võrra vähendamise kohta, kuna apellandid osalesid vaidlusaluses rikkumises vähesel määral. Siiski tuleb põhisummat täiendavalt vähendada 10%, kusjuures see vähendamine lisandub vaidlusaluses otsuses juba kohaldatud 10% suurusele vähendamisele, mis oli tingitud asjaolust, et komisjon ei esitanud tõendeid apellantide osalemise kohta hüvitamise mehhanismis ja järelevalvesüsteemis.

- 94 Neil asjaoludel ja võttes arvesse kõiki käesoleva juhtumi asjaolusid (vt kohtuotsus Guardian Industries ja Guardian Europe vs. komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 78 ning seal viidatud kohtupraktika), tuleb Galp Energía Española ja Petróleos de Portugalile solidaarselt määratava trahvi summaks kinnitada 7,7 miljonit eurot, mille tasumise eest vastutab GALP Energía SGPS solidaarselt 5,72 miljonit euro ulatuses.

Kohtukulud

- 95 Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise.
- 96 Kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida selle artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse ka apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõikes 3 on lisaks ette nähtud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda. Siiski, kui kohtuasja asjaolud seda õigustavad, võib Euroopa Kohus otsustada, et lisaks enda kohtukulude kandmisele mõistetakse poolelt välja ka osa teise poole kohtukuludest.
- 97 Sellega seoses tuleb kohtuasja asjaolusid arvestades otsustada, et apellantidelt mõistetakse välja kaks kolmandikku komisjoni kohtukuludest ja nad kannavad kaks kolmandikku oma kohtukuludest apellatsioonimenetluses ning komisjon kannab ühe kolmandiku oma kohtukuludest ja ühe kolmandiku apellantide kohtukuludest apellatsioonimenetluses. Peale selle, arvestades apellantide poolt Üldkohtus esitatud väiteid, millest osa lõplikult tagasi lükati, kannab iga pool omaenda kohtukulud, mis kaasnesid menetlusega esimeses kohtuastmes.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsus Galp Energía España jt vs. komisjon (T-462/07, EU:T:2013:459) niivõrd, kuivõrd selle resolutsiooni punktis 3 kinnitati Galp Energía España SA-le, Petróleos de Portugal SA-le ja GALP Energía SGPS SA-le määratud trahvide uus summa, võttes arvesse Üldkohtu poolt oma täieliku pädevuse alusel sama kohtuotsuse põhjendustes ekslikult tehtud järeldust, et Galp Energía España SA, Petróleos de Portugal SA ja GALP Energía SGPS SA olid teadlikud, et kartelli teised liikmed osalesid hüvitamise mehhanismis, ja et nad võisid samuti ette näha, et teised liikmed osalesid järelevalvesüsteemis, ning et seetõttu võib neid selle eest vastutavaks pidada.
2. Jätta apellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata.
3. Kinnitada Galp Energía España SA-le ja Petróleos de Portugal SA-le komisjoni 3. oktoobri 2007. aasta otsuse K(2007) 4441 lõplik EÜ artikli 81 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/38.710 – Bituumen (Hispaania)) artiklis 2 määratud solidaarse trahvi suuruseks 7,7 miljonit eurot, mille tasumise eest vastutab GALP Energía SGPS SA solidaarselt 5,72 miljonit euro ulatuses.
4. Mõista Galp Energía España SA-lt, Petróleos de Portugal SA-lt ja GALP Energía SGPS SA-lt välja kaks kolmandikku komisjoni kohtukuludest ning jätta nende endi kanda kaks kolmandikku nende endi kohtukuludest, mis on seotud apellatsioonimenetlusega, ja nende endi kohtukulud, mis kaasnesid menetlusega esimeses kohtuastmes.
5. Jätta üks kolmandik Euroopa Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja üks kolmandik Galp Energía España SA, Petróleos de Portugal SA ja GALP Energía SGPS SA kohtukuludest, mis on seotud apellatsioonimenetlusega, ning jätta tema kanda tema enda kohtukulud, mis kaasnesid menetlusega esimeses kohtuastmes.

Allkirjad